

Retrospektiv på konferensen forskningsbaserad undervisning

Therése Haglind, lektor
Erik Dahlbergsgymnasiet
Jönköpings kommun

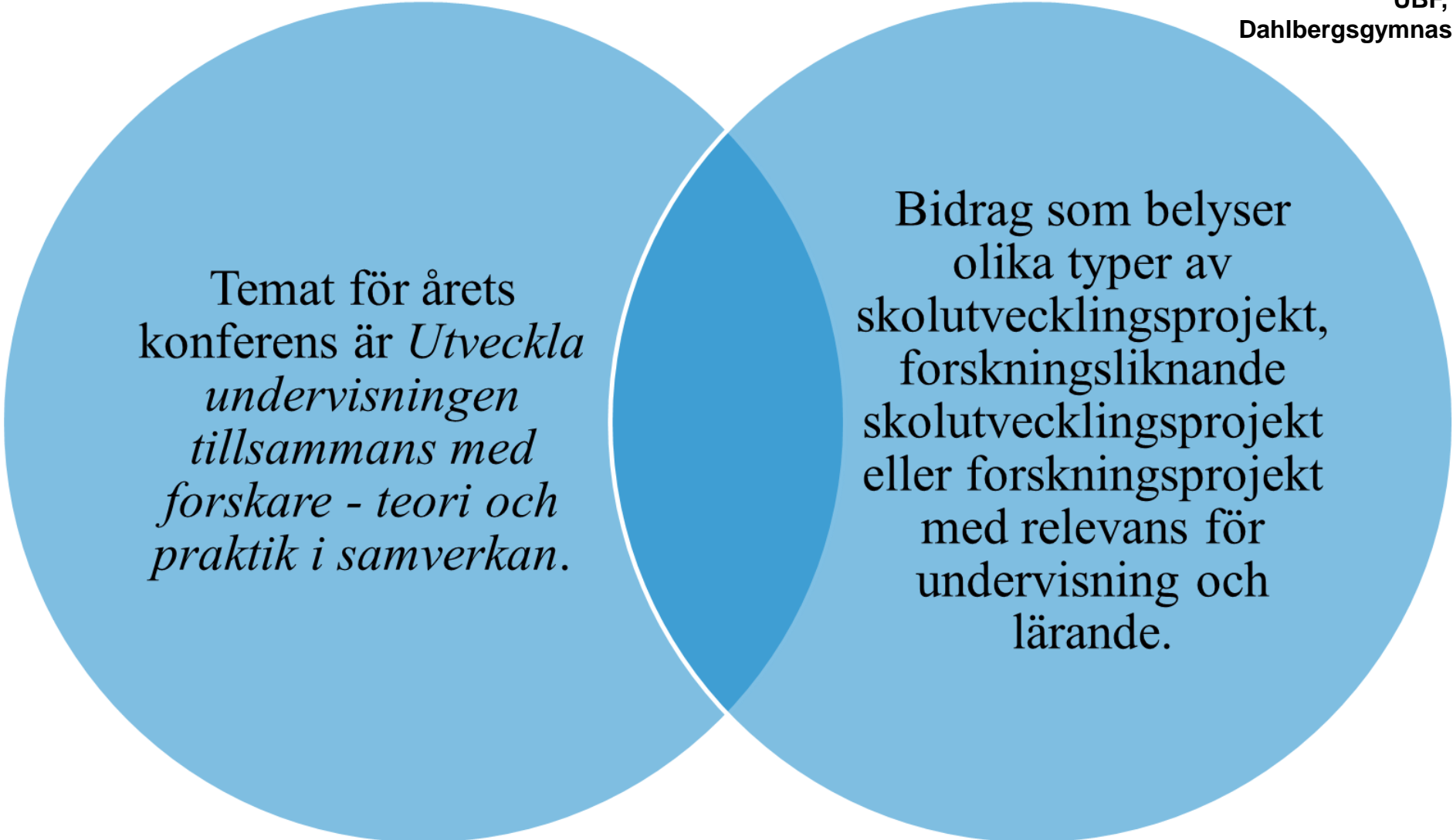
All utbildning ska vila på (Skollagen 2010:800)

Skolforskningsinstitutet 2020

- ▶ Stärka professionens vetenskapliga grund.
- ▶ Stärka kompetensen om forskning och forskningsanvändning.
- ▶ Stärka den praktiska forskningen.

Högskoleförordningen 2021

- ▶ Samverkan ska ske inom högskolan, med andra högskolor och med huvudmän inom skolväsendet.
- ▶ Samverkan ska ske om utbildningen och om forskning med anknytning till utbildningen.

Temat för årets konferens är *Utveckla undervisningen tillsammans med forskare - teori och praktik i samverkan.*

Bidrag som belyser olika typer av skolutvecklingsprojekt, forskningsliknande skolutvecklingsprojekt eller forskningsprojekt med relevans för undervisning och lärande.

Retrospektiv på konferensen 2017-2021

Syfte med presentationen

Via en tillbakablick:

- skapa en översikt
- visa på mönster och tendenser
- underlag för reflektion och framåtsyftande

Metod och material

- 72 inskickade abstract.
- Analysen är gjord i tre steg.
- Abstracten får representera utvecklingsarbeten som genomförts.
- Begränsning: utvecklingsarbeten som presenterats.

Fem år - en översikt

2017

Skolutvecklingsprojekt eller forskningsprojekt med relevans för undervisning och lärande.

- studier & utvecklingsprojekt
- olika stadier & professioner
- vana av forskning- eller utvecklingsprojekt
- akademin & praktik

2018

Skolutvecklingsprojekt eller forskningsprojekt med relevans för undervisning.

- större spridning
- projekt
- olika stadier
- olika metoder och arbetssätt
- akademi & praktik

2019

Skolutvecklingsprojekt eller forskningsprojekt med relevans för undervisning.

- forskningsstudier
- samverkansprojekt
- olika stadier
- akademi och praktik

2020: Perspektiv på undervisning i skuggan av en pandemi.

- ▶ Annat upplägg pga Covid.
- ▶ Inbjudna talare istället för inskickade abstracts.
- ▶ En helt digital konferens.

Samarbete och samverkan

2020

Perspektiv på undervisning i skuggan av en pandemi.

- Annat upplägg pga Covid.
- Inbjudna talare istället för inskickade abstracts.
- En helt digital konferens.

2021

Förutsättningar för utbildning på vetenskaplig grund.

- Utvecklingsprojekt
- Ulf-projekt
- Lärdomar av genomförda aktiviteter och projekt
- Akademi och praktik

Yrkesroll, geografi, stadie

Roll och geografiskt

- ▶ Personal från HLK (docent, adjunkt, professor, doktorand)
- ▶ Förstelärare/ rektor / utvecklingsledare / lärare / personal från UBF/ lektor
- ▶ HLK (Linköping/ Örebro/ Skövde)
- ▶ Jönköping, Gränna, Habo, Mullsjö, Sävsjö, Vaggeryd, Tranås

Stadie

- ▶ Fritidshem (ett), Förskola, F-9, gymnasiet, lärarstudenter
- ▶ Lärare olika stadier (ej på högskolan), förvaltningsnivå

Resultat 1 – fem kategorier

Vem har initierat?	Beskrivning
Akademi	En forskare eller forskargrupp som presenterar forskningsstudier, resultat, övergripande om projekt/ metoder
Praktik	Skola eller förvaltning som presenterar ett förändringsarbete, resultat av en insats/ resultat av att arbeta med en metod
Samarbete	Samarbete mellan akademi och praktik: undersökning genomförs en skola/ intervju/ enkät
Samverkan	Samverkan mellan akademi och praktik/ praktiktäna/ ömsesidigt/ sker i samverkan/ praktiktäna/ ULF/ sampresenterar/ samskriver
Utbildning	Det som presenteras är en del i en utbildning (master, licentiatuppsats, doktorsavhandling)

Akademi, praktik, utbildning

Akademi (5)

“Syftet med presentationen är att visa vad det kan innebära att utveckla systematisk kunskap med forskningscirkeln som ansats men också att diskutera forskningscirkelns potential som möjlig kompetensutvecklingsmodell för lärare och pedagoger”. (19)

Praktik (30)

“Syftet med den här studien är att skapa större kunskap om hur elever löser matematikuppgifter i grupp. Dessutom syftar studien till att bättre förstå hur eleverna själva upplever att grupper bäst sätts samman för att gynna lärandet i matematik”. (2)

Utbildning (12)

“Den studie som presenteras är en delstudie i Anderströms pågående doktorandarbete. Delstudiens syfte är att undersöka hur lärare beskriver etikundervisning i de samhällsorienterade ämnena”. (71)

Samarbete och samverkan

Samarbete (7)

“Syftet är att bidra med kunskap om hur lärare som undervisar i historia på mellanstadiet uppfattar att undervisningen kan utformas så att den stöttar eleverna i att utveckla denna förmåga”. (36)

Samverkan (9)

“Projektets upplägg baseras på en systematisk och kollaborativ forskningsdesign, där dialog och reflektion utgör en grund för att pröva teorigrundad undervisning med utgångspunkt i tre bilderböcker”. (67)

Resultat 2 – Sex teman

Svenska

Matematik

Learning
study

Undervisning

Organisation

Kollegialt
lärande

Svenska, Matematik, Learning study

Svenska

Film som redovisningsform (6).

Dialogisk högläsning (67).

Elevsamtal om egna och andras texter i gr åk 2 (34).

Matematik

"Hur lärare behandlar innehållet när de undervisar om geometriska mönster" (18).

Barns taluppfattning och förmåga att lösa enklare aritmetikproblem (22).

Learning study

"Att kunna identifiera, välja och hantera tempusformer för dåtid inom franska och spanska" (31).

"Undervisningsutvecklande forskning med Learning study som guidande princip" (11).

Undervisning, Organisation, Kollegialt

Undervisning/ metoder/ teorier/ design

Användning av pedagogisk planering i engelska (1).

Elevs upplevelse av klassdebatter/ rollspel (15).

Organisation av enhet, av resurser

Utveckla vetenskapligt förhållningssätt inom organisationen (8).

Pröva modeller för forskning och utveckling i samverkan mellan förskola/skola och akademien (47).

Kollegialt lärande

Ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen med utgångspunkt i det kollegiala lärandet (3).

Ämnesdidaktiskt kollegium – här arbetar lärarna med elevs lärande som utgångspunkt (52).

Systematiska forskningssammanställningar (skolfi)

- ▶ Jämställdhet i undervisningen
- ▶ Samhällsfrågor med naturvetenskapligt innehåll (SNI)
- ▶ Historisk förståelse
- ▶ Meningsfull fritid, utveckling och lärande i fritidshem
- ▶ Musikundervisning i skolan
- ▶ Skolans demokratiuppdrag
- ▶ Främja studiero i klassrummet – lärares ledarskap
- ▶ Att utforma läxor som bidrar till likvärdiga förutsättningar för elevers lärande
- ▶ Undersöka, utforska och lära naturvetenskap – undervisning i förskolan
- Kritiskt tänkande och källkritik
- En tillgänglig lärmiljö för alla i ämnet idrott och hälsa
- Laborationer i naturvetenskapsundervisningen
- Individanpassad vuxenutbildning
- Läsförståelse och undervisning om lässtrategier
- Att genom lek stödja och stimulera barns sociala förmågor
- Språk- och kunskapsutvecklande undervisning i det flerspråkiga klassrummet
- Feedback i skrivundervisningen
- Digitala lärresurser i matematikundervisningen
- Klassrumdialog i matematikundervisningen

Analys – vad kan vi se?

- ▶ Olika stadier och "professioner" är representerade bland skribenterna.
- ▶ Representation från flera kommuner.
- ▶ Fem kategorier utifrån "initiativ" (akademi, praktik, samarbete, samverkan, utbildning)
- ▶ God representation från akademi och praktik – dock flest bidrag från praktiken.
- ▶ Sex teman utifrån innehåll (Svenska, Matematik, Learning study, Undervisning, Organisation, Kollegialt).
- ▶ Tunt på vissa områden - estetiska ämnen/ idrott/ fritidshem/ rektor/ skolledning / digitalisering
- ▶ **En förskjutning: Praktik (+akademi) Samarbete + Samverkan**
- ▶ **En ULF-effekt? Presentationer av Ulf-projekt på konferensen.**

Reflekterande avslutning

- ▶ **Rik** skatt - forskningsbank – regionsbaserad
- ▶ "Fler kockar desto **bättre** soppa".
- ▶ "Del av en helhet" eller "Flera delar blir en **helhet**".
- **Tillsammans** genom samverkan – **ULF** visar vägen.

Referenslista

- ▶ Högskoleförordningen (2021). 2021:1335, kap 5, 1§.
- ▶ Skollagen, 2010:800
- ▶ Skolforskningsinstitutet. (2020). *Mer praktknära forskning inom utbildningsvetenskapen – en förutsättning för framgångsrik skolpolitik*. https://www.skolfi.se/wp-content/uploads/2014/12/Skrivelse-om-regeringens-forskningspolitik-Skolfi-2019-30_tillg.pdf
- ▶ Skolforskningsinstitutet. (2022). <https://www.skolfi.se/forsknings-sammanstallningar/systematiska-forsknings-sammanstallningar/>
- ▶ Skolverket. (2013). *Forskning för klassrummet. Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i praktiken*. Stockholm: Skolverket.
- ▶ Datamaterial: alla inskickade abstract till konferensen Forskningsbaserad undervisning – teori och praktik i samverkan 2017-2021.